

роботи в кабінетах зуболікування Німеччини, Польщі, Росії, у Відні видає друком посібник "Про хвороби зубів та засоби їх лікування" («Ueber die Krankheiten der Zähne und die Mittel sie zu heilen»). Згодом К. Каліра у Львові видає цей посібник польською мовою ("O chorobach zębów i środkach leczenia takowych". – Lemberg, Piller, 1840) та в Мілані італійською мовою ("Manuale per la conservazione dei denti e modo di curarne le malattie". – Milano, Silvestri, 1841) (книги зберігаються в бібліотеках Львова та Відня).

У 1905-1907 рр. у Львові при медичному факультеті університету відкрито першу в Україні (у Східній Європі) університетську клінічну базу – стоматологічну амбулаторію для підготовки дипломованих лікарів-стоматологів та надання спеціалізованої допомоги незаможним прошаркам населення Галичини. Очолив клініку доц. А. Гонька, згодом – доц. Т. Богосевич, які успішно захистили докторські роботи, і їм було присвоєно вчені ступені професорів.

Протягом 1913 - 1941 рр. львівську школу стоматології очолював А. Цешинський – учений світового рівня, якому належить вагомий внесок у розвиток української, польської і світової стоматології. У 1907 р. він видав "Радіологічний атлас дентистичних знімків" – перше видання у світі у цьому напрямку, був співавтором "правила ізометрії" в рентгенологічному дослідженні зуба, в 1914 р. створив Інститут стоматології при Львівському університеті, був одним зі співавторів радикальної гінгівектомії (Цешинського-Відмана-Неодіне-Неймана). У 1936 р. Міжнародна федерація дентистів (FDI) відстоїла А. Цешинського найвищій світової стоматологічної нагороди – "Золотої медалі Міллера". Упродовж 1940-1941 рр. він був, по суті, першим представником української стоматології у FDI. У 1941 р. професор А. Цешинський у Львові розстріляний гестапо.

У 30-40-х роках ХХ ст. значний внесок у розвиток львівської стоматологічної школи зробили асистенти, доценти (згодом професори) М. Янковський, М. Женьчак, Й. Яжемб, Й. Петрицький, Т. Овінський, С. Чорткавер, Г. Горчинський. Львівська університетська школа стоматології – єдина в Україні, яка не припиняла своєї діяльності під час німецької окупації за часів другої світової війни. Керівником курсу і клініки стоматології до 1946 р. був доцент Мечислав Янковський. У 1946-1958 рр. курсом та клінікою стоматології при кафедрі шпитальної хірургії керував Олександр Коваль, згодом професор і організатор у 1958 р. стоматологічного факультету. У 1960 р. організована кафедра хірургічної стоматології, а з 1961 р. – ортопедичної та терапевтичної стоматології.

Отже, становлення львівської стоматологічної школи, яка є однією з найстаріших у нашій державі, стало одним із важливих етапів розвитку сучасної стоматології.

Гриновець В. С. КОАГУЛЯЦІЙНА ДИСТРОФІЯ ЯСЕН І ПУЛЬПИ ЗУБА ЯК МІСЦЕВИЙ ПРОЯВ ЗАГАЛЬНОЇ КОАГУЛЯЦІЙНОЇ ДИСТРОФІЇ

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Відкриття тромбін-плазмінової системи, яка функціонує не тільки в крові, а й у проміжній сполучній тканині, і, що найважливіше, в кожній клітині організму, дало можливість установити, що дегенеративно-дистрофічні ушкодження органів у людей похилого і старечого віку за своєю суттю є загальною віковою коагуляційною дистрофією (Монастирський В. А., 2004). У зв'язку з цим можна припустити, що за цих умов прояви коагуляційної дистрофії будуть виявлятися також у яснах і пульпі зуба.

З метою перевірки цього припущення за допомогою електронної мікроскопії було проведено дослідження ясен і пульпи зубів у групі пацієнтів віком 60-70 років (14 осіб) із проявами загальної вікової коагуляційної дистрофії. Матеріал для досліджень забирали в процесі лікування з дотриманням норм біоетики.

При дослідженнях у яснах виявлена така тріада ультраструктурних змін: 1) у судинному руслі – дисемінований мікротромбоз, переважно у вигляді так званих гомогенних мікротромбів, що є проявом декомпенсованої гемокоагуляції і має переважно фібринову природу; 2) в основній речовині проміжної сполучної тканини ясен – мукоїд, який є проявом денатурації білків, і фібриноід, який є проявом перетворення фібриногену на фібрин у процесі коагуляції в цьому середовищі; 3) у клітинах – ушкодження мембран різних органел, що проявлялося у вигляді їх розпушення, а також наявність преципітатів, коагулятів або суцільного цитогелю, що є проявом перетворення G-актину (глобулярний актин) на F-актин (фібрилярний актин) та денатурації інших внутрішньоклітинних білків у процесі цитокоагуляції.

При дослідженні пульпи зубів виявлено таку ж тріаду ультраструктурних змін, як і в яснах.

Отже, виявлені коагуляційно-дистрофічні ушкодження ясен і пульпи зуба в людей похилого і старечого віку є місцевим проявом загальної вікової коагуляційної дистрофії.

Гриновець І. С., Калинюк Т. Г., Гриновець В. С. НОВИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ЗАСІБ У ФОРМІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПЛІВОК З АМІЗОНОМ

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

У результаті пошуку ефективних лікарських засобів при захворюваннях пародонта і слизової оболонки порожнини рота нами було вивчено та опрацьовано склад нової форми у вигляді стоматологічних лікарських плівок з амізоном.